

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ) ТА КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНА РОБОТА»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія)
галузі знань А Освіта

Кваліфікація: *Ступінь вищої освіти – Магістр.*

Галузь знань – А Освіта. Спеціальність А4 Середня освіта;

Предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія).

Професійна кваліфікація – Вчитель-магістр зі спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності Географія. Викладач закладу вищої освіти/ 7 рівень НРК

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ЦДУ ім. В. Винниченка

Голова вченої ради

/ Соболь Є.Ю./
(протокол № 14 від «26» травня 2025 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2025 р.

Ректор

Соболь Є. Ю.

(наказ № 83-ун від 27 травня 2025 р.)

Кропивницький - 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

РОЗРОБЛЕНО

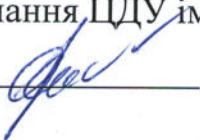
робочою групою ОП

керівник робочої групи кандидат географічних наук,

доцент, доцент кафедри природничих наук

і методик їхнього навчання ЦДУ ім. В. Винниченка

Ю.Ю. Сільченко _____

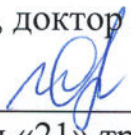
СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри природничих наук

і методик їхнього навчання ЦДУ ім. В. Винниченка

завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор

І.В. Сальник _____

протокол № 14 від «21» травня 2025 р.

внутрішні стейкхолдери:

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради факультету

математики, природничих наук та технологій

ЦДУ ім. В. Винниченка

_____ А. І.Ткачук

протокол № 9 від «23» травня 2025 р.

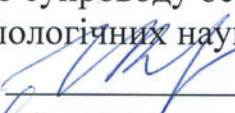
ПОГОДЖЕНО

завідувач відділу забезпечення якості

та цифрового супроводу освіти ЦДУ ім. В. Винниченка

кандидат філологічних наук, доцент

І. В. Жигора _____

«19» травня 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія) галузі знань А Освіта (далі – ОП).

Враховуючи специфіку підготовки здобувачів освіти до працевлаштування, ОП розроблена з урахуванням вимог:

- Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту» та «Про вищу освіту» постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», спирається на нормативні документи, які визначають розроблення складових системи стандартів вищої освіти та регламентують провадження освітньої діяльності в закладах вищої освіти України, на підставі Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України № 600 від 01.06.2017 (зі змінами, внесеними згідно наказу МОН України № 584 від 30.04.2020). Під час розроблення ОП, зокрема при визначенні загальних та спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, використовувався доробок проекту Європейського Союзу «Tuning Educational Structures in Europe (TUNING)»;
- Професійного стандарту за професіями “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225;
- Професійний стандарт “Викладач закладу вищої освіти”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.10.2024 № 1466.
- За рекомендаціями стейкхолдерів до ОП були внесені зміни та доповнення.

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Сільченко Юлія Юріївна** – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри природничих наук і методик їхнього навчання ЦДУ імені Володимира Винниченка (*керівник робочої групи, гарант ОП*).
2. **Маслова Наталія Миколаївна** – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри природничих наук і методик їхнього навчання ЦДУ імені Володимира Винниченка.
3. **Зарубіна Антоніна Володимирівна** – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри природничих наук і методик їхнього навчання ЦДУ імені Володимира Винниченка.
4. **Кондратенко Діана Володимирівна** – здобувач ОП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти, студентка 1 курсу факультету математики, природничих наук та технологій ЦДУ імені Володимира Винниченка
5. **Романова Майя Миколаївна** - спеціаліст вищої категорії, учитель методист, вчитель географії Комунальний заклад "Ліцей "Європейська освіта" Кропивницької міської ради".
6. **Синєок Руслан Сергійович** - директор Соколівського ліцею Соколівської сільської ради Кропивницького району Кіровоградської області, учитель географії

Рецензенти:

1. **Лісота Андрій Андрійович** – директор Комунального закладу “Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді”.
2. **Шевчук Сергій Миколайович** – професор, доктор географічних наук, професор кафедри геоматики, землеустрою та планування територій Полтавського державного аграрного університету.

Стейкхолдери:

1. **Павленко Світлана Олександрівна** - директор Комунального закладу "Ліцей "Центральний" Кропивницької міської ради".
2. **Базеко Інна Мусіївна** - директор Комунального закладу «Великобалківська гімназія Кропивницької міської ради".

Освітньо-професійна програма розроблена на основі компетентнісного підходу підготовки фахівця у галузі знань А Освіта за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія).

Ступінь вищої освіти – Магістр. Галузь знань – А Освіта, А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія).

Професійна кваліфікація – Вчитель-магістр зі спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності Географія. Викладач закладу вищої освіти/ 7 рівень НРК

Відтворення, тиражування та розповсюдження цієї ОП без дозволу Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка заборонено.

1. Профіль освітньої програми

«Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія) галузі знань А Освіта

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка Факультет математики, природничих наук та технологій Кафедра природничих наук і методик їхнього навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Магістр Освітня кваліфікація – <i>А Освіта, А4 Середня освіта, предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія)</i> Професійна кваліфікація – <i>Вчитель-магістр зі спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності Географія. Викладач закладу вищої освіти/ 7 рівень НРК</i>
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична роботи» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта за спеціальністю А4 Середня освіта, предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія).
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС
Форма здобуття освіти	Очна, заочна
Термін навчання	1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	<i>Акредитована Сертифікат про акредитацію освітньої програми 3669, дійсний до 01.07.2026 року.</i>
Цикл/рівень	Другий (магістерський) рівень НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Передумови	Прийом (зарахування) осіб здійснюється: – за умови наявності ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за спорідненою спеціальністю – на основі конкурсного відбору за результатами вступних іспитів, з урахуванням середнього балу документа про вищу освіту бакалавра чи магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за неспорідненою спеціальністю відповідно до Умов/Порядку прийому до закладів вищої освіти та Правил прийому на навчання до Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка в 2025 році
Мова(и) викладання	Українська, англійська (на окремих освітніх компонентах)
Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення освітньої програми.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.cusu.edu.ua/ua/osvita/osvitni-prohramy/13632-osvitni-prohramy-mahistr
2. Мета освітньої програми	

Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних професіоналів, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності вчителя географії, викладача закладу вищої освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів географічних та педагогічних наук, впровадження інновацій в освітню діяльність, проведення досліджень та характеризується невизначеністю умов і вимог.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність)	А Освіта А4 Середня освіта; А4.07 Середня освіта (Географія). Об'єкт(и) вивчення: система освіти, освітній процес у закладах загальної середньої та вищої освіти за предметною спеціальністю. Цілі навчання: підготовка професіоналів, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми в освітній діяльності з географії, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, готових опановувати і запроваджувати сучасні методики та технології навчання географії в системі загальної середньої освіти та вищої освіти, здійснювати організацію та управління краєзнавчо-туристичною діяльністю здобувачів освіти. Теоретичний зміст предметної області: сучасні теоретичні засади географії, історія та методологія географічної науки, комплекс педагогічних, географічних та краєзнавчо-туристичних дисциплін, спрямований на компетентнісне навчання географії у закладах загальної середньої та вищої освіти.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма має прикладну орієнтацію та спрямована на оволодіння фундаментальними знаннями в сфері освіти, формування і розвиток професійних компетентностей, необхідних для виконання функцій вчителя географії закладу загальної середньої освіти та викладача закладу вищої освіти. Значна частина освітніх компонентів є практико-орієнтованою в контексті майбутньої професійної діяльності. Програмою передбачено навчальну практику-тренінг «Засоби дистанційної освіти», виробничі практики в закладах загальної середньої та вищої освіти. Наукова складова в програмі представлена науково-дослідницькою практикою та виконанням кваліфікаційної роботи.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітня програма спрямована на здобуття вищої педагогічної освіти на другому (магістерському) рівні в галузі А Освіта зі спеціальності А4 Середня освіта предметної спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія). Підготовка до освітньої діяльності в закладах середньої та вищої освіти. Ключові слова: освіта, вчитель, викладач, методика навчання, географія, освітній процес, профільна освіта, краєзнавчо-туристична робота.
Особливості програми	ОП спрямована на акцентуалізацію освітніх компонент на сучасні наукові концепції: сталого розвитку, інформаційну, інноваційну, гуманістичну, проблемного, профільного навчання та організацію краєзнавчо-туристичної роботи. Багатопрофільна підготовка вчителя географії та викладача географічних дисциплін.

	ОП передбачає проведення виробничої практики у закладах загальної середньої та вищої освіти за предметною спеціальністю, навчальних практик з метою забезпечення умов підготовки професіонала в реальному середовищі майбутньої професійної діяльності.			
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання				
Придатність до працевлаштування	Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 “Класифікація видів економічної діяльності”):			
	Код	Найменування	ISIC	
	Секція Р	ОСВІТА	Р	
	Розділ 85	Освіта	85	
	Група 85.3	Середня освіта	852	
	Клас 85.31	Загальна середня освіта	8521	
	Група 85.4	Вища освіта	854	
	Клас 85.42	Вища освіта	8542	
	Професіонали здатні виконувати професійні роботи згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 “Класифікатор професій”:			
	Код КП	Код ЗКППТР	Професійна назва роботи	Класифікація професій
	23			Професіонали в галузі освіти та навчання
	231			Викладачі закладів вищої освіти
	2310		Викладачі закладів вищої освіти	
	2310.2		Викладач закладу вищої освіти	
	232			Викладачі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та вчителі закладів загальної середньої освіти
	2320	-	Вчитель закладу загальної середньої освіти	

	Місця працевлаштування – заклади загальної середньої та вищої освіти.
Подальше навчання	Продовження навчання за програмою третього циклу FQ-EHEA, 8 рівня EQF-LLL та 8 рівня НРК України. Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) кваліфікаційному рівні НРК, доступ до спеціалізованих досліджень у географічній та освітянській галузях. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, особистісно-орієнтоване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, розвиваючі технології навчання. Активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі) та пасивні (пояснювально-ілюстративні) технології та методи. Студенти мають постійний доступ до всіх освітніх ресурсів та навчально-методичного забезпечення для самостійної роботи в університетському віртуальному навчальному середовищі (Google Classroom) на платформі Google Workspace for Education.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою (ECTS), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «незараховано») системами, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованої на досягнення результатів навчання, передбачених освітньою програмою. Види контролю: <i>поточний, тематичний, підсумковий, самоконтроль</i> . Форми контролю: усне та письмове опитування; контрольні роботи; тестові завдання в тому числі комп'ютерне тестування; презентації; захист курсових робіт (проектів); захист звітів з практик; іспити, заліки, в т.ч. диференційовані, які проводяться в усній, письмовій формах або їх поєднання; атестація випускників; визнання результатів навчання студентів у системі неформальної освіти в онлайн-курсах (Coursera, EdX, Udemy for Business тощо) та перезарахування їх згідно з кредитною системою. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену або публічного захисту кваліфікаційної роботи.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі або проблеми в галузі середньої (у т.ч. профільної) освіти (за предметною спеціальністю А4.07 Середня освіта (Географія)) та вищої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, географічної науки, здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень за умови комплексності та невизначеності

	умов організації освітнього процесу.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність набувати спеціалізовані концептуальні знання у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності. ЗК2. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу; здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним. ЗК3. Здатність до провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності, проведення науково-педагогічних досліджень, прогнозування та презентування їх результатів; розробки, презентування освітніх проєктів та управління ними. ЗК4. Здатність до особистісного і професійного розвитку, навчання впродовж життя, моніторингу власної педагогічної діяльності і визначення індивідуальних професійних потреб, умов та ресурсів професійного розвитку. ЗК5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси у професійній діяльності, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК6. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях, планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт; виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати ефективні рішення у професійній діяльності, мотивувати людей до досягнення спільної мети, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації. ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті та в глобальному інформаційному середовищі за професією, володіння основами медіаграмотності. ЗК8. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи; здатність до комунікації та міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність), толерантне ставлення та повага до культурної різноманітності. ЗК9. Визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної доброчесності, а також професійних кодексів поведінки.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	ФК1. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні, краєзнавчо-туристичні знання та навички, орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі з метою розширення й актуалізації географічних і психолого-педагогічних знань. ФК2. Здатність використовувати сучасні освітні, інформаційно-комунікаційні та геоінформаційні технології в процесі навчання

географії, організації краєзнавчо-туристичної роботи та при вирішенні експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати самостійно та організовувати дослідницьку діяльність здобувачів освіти з використанням сучасних методів і технологій, прикладних географічних та краєзнавчо-туристичних досліджень природних і суспільних явищ та процесів, адаптованих під конкретні умови освітньої діяльності, узагальнювати отримані результати, презентувати їх.

ФК4. Здатність до поглиблення знань і вдосконалення предметної області природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії, організації краєзнавчо-туристичної діяльності, що включають новітні наукові здобутки у сфері професійної педагогічної діяльності, є основою для оригінального мислення, проведення досліджень та критичного осмислення професійних проблем.

ФК5. Здатність пояснювати особливості розвитку географічної науки на різних часових та змістовних рівнях, етапах; встановлювати закономірності розвитку географії; застосовувати різні методи географічних досліджень відповідно до основних парадигм в географії; розкривати прояви географічних законів і закономірностей.

ФК6. Здатність пояснювати устрій сучасної світосистеми, суперечливі та проблемні питання політичної карти світу; встановлювати передумови виникнення та прогнозувати наслідки міждержавних конфліктів, територіальних спорів, проявів сепаратизму у регіонах та країнах світу.

ФК7. Здатність аналізувати сучасні проблеми соціально-економічного розвитку країн та регіонів світу, виявляти їх причини та закономірності географічного поширення, порівнювати особливості проявів демографічних, соціальних, економічних, політичних, екологічних проблем в різних типах країн, прогнозувати можливі наслідки та пропонувати шляхи їх вирішення.

ФК8. Здатність визначати основні фактори та умови розвитку туризму; характеризувати основні види туризму, складові туристичної індустрії; застосовувати знання з туризмознавства у професійній діяльності при організації краєзнавчо-туристичної та екскурсійної роботи.

ФК9. Здатність розв'язувати географічні задачі та вправи, користуватися топографічними та географічними картами як джерелом інформації, аналізувати та інтерпретувати географічні дані, визначати взаємозв'язки між різними географічними фактами та пропонувати шляхи вирішення географічних проблем.

ФК10. Здатність встановлювати та розкривати закономірності розвитку, функціонування та еволюції географічної оболонки Землі, ритмічні явища у географічній оболонці, зональних та азональних проявів, полярної асиметрії тощо.

	ФК11. Здатність розв'язувати задачі у професійній діяльності з методики профільного навчання географії, організації краєзнавчо-туристичної роботи та позакласної роботи, спрямовані на формування у здобувачів освіти ключових і предметних географічних компетентностей, наскрізних умінь, фахового світогляду. ФК12. Здатність до здобуття спеціалізованих умінь та навичок вирішення проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, організації краєзнавчо-туристичної роботи, які необхідні для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності. ФК13. Здатність моделювати зміст навчання географії в старшій (профільній) та вищій школі, добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів і студентів; розвивати у них критичне мислення. ФК14. Здатність до організації та проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти географічного, краєзнавчого, туристського спрямування. ФК15. Здатність здійснювати педагогічну діяльність у закладах загальної середньої та вищої освіти; планувати та організовувати процес навчання географії, організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів і студентів, прогнозувати результати освітнього процесу, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу. ФК16. Здатність обґрунтувати, спланувати та виконати дослідницький/творчий проект з географії чи методики навчання географії та презентувати його результати. ФК17. Здатність формувати в учнів/студентів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у професійній діяльності вчителя/викладача географії. ФК18. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу з географії, уміння організувати комунікацію, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище в закладі загальної середньої та вищої освіти.
7. Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання за спеціальністю	Знання і розуміння ПРН1. Розуміє концептуальні засади та основні теоретико-методологічні проблеми природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії в старшій (профільній) та вищій школі на рівні новітніх наукових здобутків. ПРН2. Знає та застосовує поняттєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії, що дозволяє пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії та освітнього процесу з географії, організовувати дослідницьку

роботу.

ПРН3. *Пояснює* особливості розвитку географічної науки на різних часових та змістовних рівнях, етапах; *встановлює* закономірності розвитку географії; *застосовує* різні методи географічних досліджень відповідно до основних парадигм в географії; *розкриває* прояви географічних законів і закономірностей.

ПРН4. *Пояснює* устрій сучасної світосистеми, *розкриває* суперечливі та проблемні питання політичної карти світу; *встановлює передумови* виникнення та *прогнозує* наслідки міждержавних конфліктів, територіальних спорів, проявів сепаратизму у регіонах та країнах світу.

ПРН5. *Аналізує* сучасні проблеми соціально-економічного розвитку країн та регіонів світу, *виявляє* їх причини та закономірності географічного поширення, *порівнює* особливості проявів демографічних, соціальних, економічних, політичних, екологічних проблем в різних типах країн, *прогнозує* можливі наслідки та *пропонує* шляхи їх вирішення.

ПРН6. *Визначає* основні фактори та умови розвитку туризму; *характеризує* основні види туризму та складові туристичної індустрії; *застосовує* знання з туризмознавства у професійній діяльності при організації красназавчо-туристичної та екскурсійної роботи.

ПРН7. *Пояснює* основні природні явища, події, процеси, що відбуваються в різних сферах географічної оболонки; *виявляє* взаємозв'язки між компонентами географічної оболонки і процесами, що відбуваються з ними; *володіє* комплексним баченням природних явищ і процесів.

Уміння/навички

ПРН8. *Обирає* шляхи розв'язання практичних задач у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позанавчальної роботи географічного, красназавчого, туристського спрямування, *творчо застосовує методи* формування ключових і предметних географічних компетентностей здобувачів у закладах освіти різного типу.

ПРН9. *Обґрунтовує* вибір сучасних методів і технологій прикладних географічних досліджень, профільного навчання географії, позанавчальної роботи географічного, красназавчого, туристського спрямування зі здобувачами освіти, *володіє* методикою географічних досліджень, необхідних для організації практичних занять з географії та позашкільної роботи, *демонструє* вміння організовувати красназавчо-туристичну та дослідницьку роботу здобувачів освіти.

ПРН10. *Обирає* форми та методи організації освітнього процесу з орієнтацією на світовий і національний рівень, *володіє* вміннями працювати в глобальному інформаційному середовищі за фахом, підбирати спеціальну літературу та картографічні твори.

ПРН11. *Демонструє* володіння спеціалізованими уміннями та навичками розв'язання проблем сучасної географічної науки,

педагогіки, методики навчання географії, які є необхідними для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.

ПРН12. Здійснює відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи, інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН13. Використовує сучасні освітні та інформаційно-комунікаційні технології в процесі навчання географії; володіє сучасними геоінформаційними технологіями та засобами ДЗЗ для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності вчителя та викладача.

ПРН14. Розв'язує географічні задачі та вправи, користується топографічними та географічними картами як джерелом інформації, аналізує та інтерпретує географічні дані, визначає взаємозв'язки між різними географічними фактами та пропонує шляхи вирішення географічних проблем.

ПРН15. Визначає зміст навчання географії та послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, освітніх програм, навчальних програм, попередніх результатів навчання учнів і студентів, їх освітніх потреб; використовує сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів й студентів; розвиває у них критичне мислення.

Комунікація

ПРН16. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу з географії, уміє організувати комунікацію, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів.

Автономія і відповідальність

ПРН17. Здійснює педагогічну діяльність у закладах загальної середньої та вищої освіти; планує та організовує процес навчання географії й організовує краєзнавчу роботу, різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів, прогнозує результати освітнього процесу.

ПРН18. Обґрунтовує, планує та виконує дослідницький/творчий проєкт з географії, краєзнавчо-туристичної роботи чи методики навчання географії; визначає етапи його виконання, необхідні ресурси та очікувані результати; збирає та обробляє дані, робить висновки та узагальнення; презентує результати дослідження; готує презентацію, звіт, статтю.

ПРН19. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та вміння формувати її в учнів/студентів.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Гарант освітньо-професійної програми, склад робочої групи зі створення / оновлення освітньої програми відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності (п.35, 37, 38). Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми, мають науковий ступінь і/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності; за кваліфікацією відповідають ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, профілю і напрямку дисциплін, що викладаються; мають великий досвід науково-педагогічної, навчально-методичної, науково-дослідної роботи. Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію освітньої програми, є авторами навчальних посібників, наукових статей, монографій, беруть активну участь у науково-практичних заходах, мають свідоцтва про реєстрацію авторського права. З метою підвищення фахового рівня усі науково-педагогічні працівники, не менше ніж раз на п'ять років, проходять стажування (Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kbbre, Положення про академічну мобільність науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kmrde). На освітній програмі впроваджена стратегія підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, яка відповідає діючій нормативній базі та побудована на наступних принципах: 1) обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; 2) прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; 3) моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; 4) обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; 5) оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації
Матеріально-технічне забезпечення	Університет має необхідне матеріально-технічне оснащення для забезпечення реалізації освітньої програми. Університет має 5 власних навчально-лабораторних корпусів загальною площею 48879,22 кв.м. Площа навчальних приміщень для занять студентів (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії, комп'ютерні лабораторії, спортивні зали) – 10468,9 кв.м.. Лекційні аудиторії оснащені мультимедійною технікою, відповідно обладнані біологічні, хімічні та інші лабораторії, комп'ютерні класи, спортивний зал, бібліотечний комплекс площею 2186,9 кв.м. (загальний обсяг фондів – 659494 прим., навчальної літератури – 409607 прим., наукової літератури – 242491 прим., художньої літератури – 7396 прим., площа читальних залів – 577,6 м2, кількість посадкових місць – 360: http://surl.li/sxlkc) Забезпечення гуртожитком: 4 гуртожитки загальною площею 21792,32 кв.м., з яких використовується 3 – площею 17639,32 кв.м.(один гуртожиток виведений із експлуатації), є санаторій-профілакторій на 50 місць http://surl.li/sxnef. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої

	освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, з особливими потребами, працюючі, заочної форми навчання) та принципи студентоцентрованого навчання. Університетом забезпечено доступність навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, зокрема безперешкодний доступ до навчальних корпусів, навчальних аудиторій, вбиральень та іншої інфраструктури відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів (інформація представлена на сайті ЦДУ ім. В. Винниченка: (https://www.cuspu.edu.ua/ua/inkliuzyvna-osvita)). Стипендіальне забезпечення студентів здійснюється згідно з відповідним Положенням http://surl.li/oxufe. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про їх наявність. Матеріально-технічне забезпечення дозволяє організувати освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою http://surl.li/sxllkc. Для забезпечення викладання географічних дисциплін є необхідні картографічні матеріали (Ліцензована електронна версія Національного атласу України (на 20 комп'ютерів); Комплект атласів «Атлас Вчителя»; загальногеографічні та тематичні карти, комплекти атласів з географії для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, шкільні підручники географії тощо). Для проведення навчальних практик наявне відповідне туристичне спорядження. Матеріально-технічне забезпечення дозволяє організувати освітній процес протягом усього циклу підготовки магістра за освітньою програмою.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний сайт ЦДУ імені В. Винниченка (https://www.cusu.edu.ua/ua/); офіційний сайт факультету математики, природничих наук та технологій (https://www.cusu.edu.ua/ua/pro-fakultet/pro-fizmat). Продовжено угоду з компанією Microsoft щодо участі університету у MSDN AcademicAlliance, оформлено підписку MSDN Premium, що дозволяє в повному обсязі забезпечити навчальні аудиторії такими ліцензійними продуктами як: Microsoft Windows XP, Office 2010, Windows Server, VisualStudio та інші. Крім того, університет має ліцензію для внутрішнього використання на StarOffice. Локальні мережі навчальних корпусів з'єднуються оптоволоконною лінією. Всі навчальні комп'ютерні лабораторії об'єднані в окремий навчальний домен. Серверна база комп'ютерної мережі складається з комплексу сучасних потужних серверів, у тому числі на основі багатоядерних Intel™ Xeon™ CPU 3.00GHz 86_64. Студенти мають доступ до сайту бібліотеки ЦДУ та її та електронних ресурсів (https://cusu.edu.ua/ua/library-cusu; https://cusu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/struktura-biblioteku). На основі системи Irbis створено й успішно функціонує електронний каталог наукової бібліотеки університету. Створено університетський репозитарій для розміщення наукових праць та методичних матеріалів викладачів університету (https://dspace.cusu.edu.ua/). Освітній процес забезпечений навчально-методичними матеріалами для вивчення дисциплін, переліком завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів, наскрізними програмами та робочими програмами з практик, методичними рекомендаціями

	щодо написання кваліфікаційних робіт, критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів. На офіційному веб-сайті розміщена інформація про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, навчальні плани, графіки освітнього процесу. Створена та успішно функціонує система змішаного / дистанційного навчання (за потреби) Moodle-ЦДУ (https://moodle.cusu.edu.ua/), Wiki https://moodle.cusu.edu.ua/), сервіси Google Classroom (G Suite) та ін. Крім того, активно застосовуються такі популярні серед студентів програмні продукти для дистанційного навчання як Google Meet, Zoom; доступні мережеві сервіси для створення інтерактивних вправ (<i>Seterra Geography Games, LearningApps, Wordwall та ін.</i>), геосервіси (<i>Google Maps, Google Earth та ін.</i>). Серед специфічного для даної ОП забезпечення є в доступі Ліцензована електронна версія Національного атласу України (на 20 комп'ютерів).
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/mDXY5 та угод про співпрацю із закладами вищої освіти України (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, Сумський державний університет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет» м. Слов'янськ. Згідно з положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/nwxO9 здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах.
Міжнародна кредитна мобільність	Програма розвиває перспективи стажування та участі в науково-дослідних проєктах та програмах академічної мобільності за кордоном. Відповідно до «Положення про програму обміну студентами на навчання на підставі міжнародних Угод про співпрацю» https://shorturl.at/CRT06 та «Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/bsuDY. Міжнародна кредитна мобільність можлива, на основі двосторонніх угод між Центральноукраїнським державним університетом імені Володимира Винниченка та зарубіжним закладом освіти: Договір про співробітництво між Сілезькою академією та Центральноукраїнським державним університетом імені

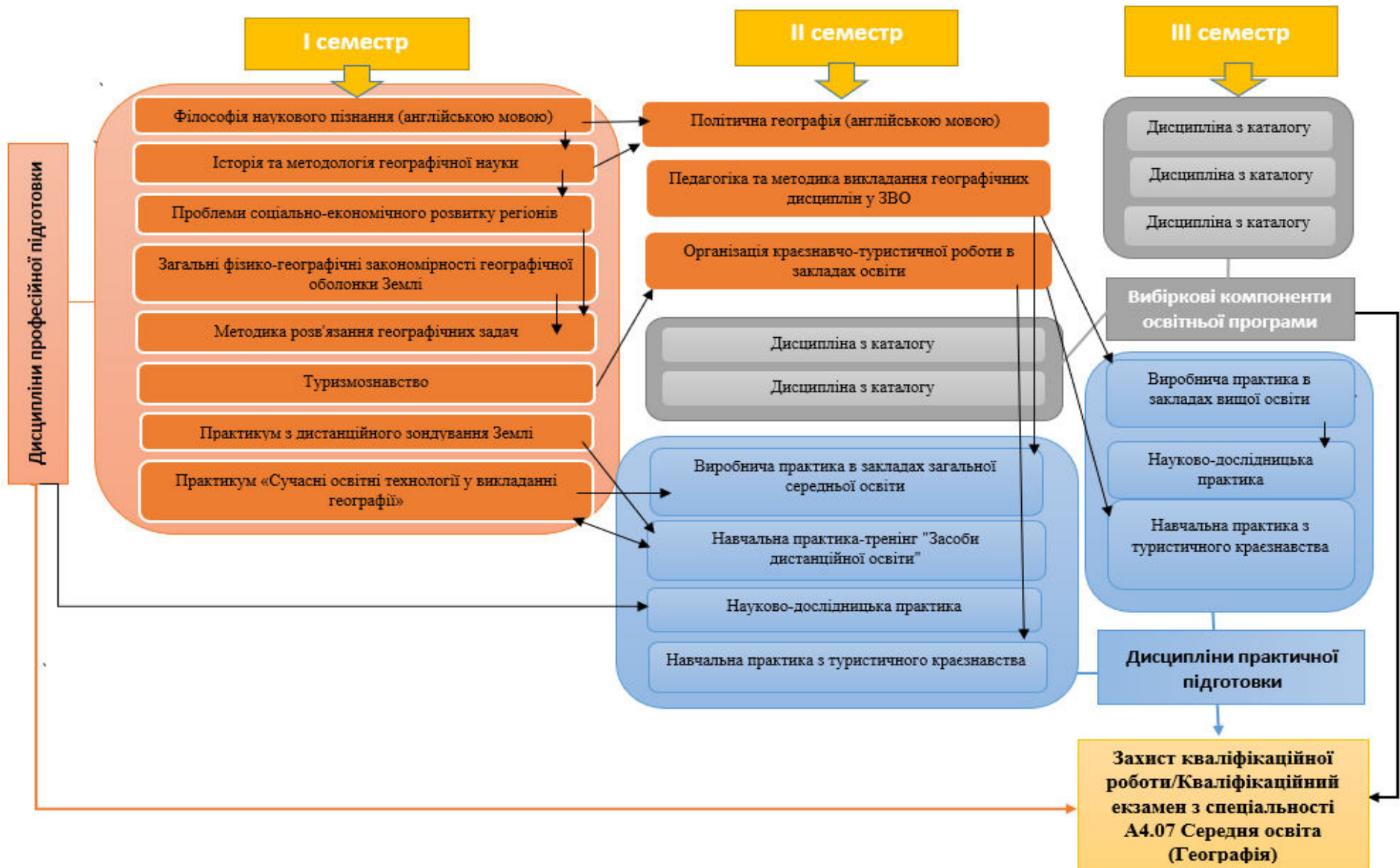
	Володимира Винниченка від 22.12.2022 р. Угоди про співпрацю з Поморською академією в Слупську (м. Слупськ, Польща) та ЦДПУ ім. В. Винниченка (м. Кропивницький, Україна), укладеної в Слупську 22.12.2020 р.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	не передбачено.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів ЄКТС	Форми підсумкового контролю	Семестр
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				
Дисципліни професійної підготовки				
ОК ПП 1	Філософія наукового пізнання (англійською мовою)	3	залік	1
ОК ПП 2	Політична географія (англійською мовою)	3,5	екзамен	2
ОК ПП 3	Історія та методологія географічної науки	4	екзамен	1
ОК ПП 4	Проблеми соціально-економічного розвитку регіонів світу	4	екзамен	1
ОК ПП 5	Загальні фізико-географічні закономірності географічної оболонки Землі	3	залік	1
ОК ПП 6	Методика розв'язання географічних задач	3,5	залік	1
ОК ПП 7	Туризмознавство	4	екзамен	1
ОК ПП 8	Педагогіка та методика викладання географічних дисциплін у ЗВО	4	екзамен	2
ОК ПП 9	Організація краєзнавчо-туристичної роботи в закладах освіти	3	екзамен	2
ОК ПП 10	Практикум з дистанційного зондування Землі	3	залік	1
ОК ПП 11	Практикум «Сучасні освітні технології у викладанні географії»	4	залік	1
Загальний обсяг		39		
Практична підготовка				
ОК ПРП 1	Навчальна практика-тренінг "Засоби дистанційної освіти"	1,5	залік	2
ОК ПРП 2	Виробнича практика в закладах загальної середньої освіти	10,5	диф.залік	2
ОК ПРП 3	Виробнича практика в закладах вищої освіти	9	диф.залік	3
ОК ПРП 4	Навчальна практика з туристичного краєзнавства	3	залік	3
ОК ПРП 5	Науково-дослідницька практика	3	залік	3
Загальний обсяг		27		
Підготовка до атестації				
А 1	Захист кваліфікаційної роботи/Кваліфікаційний екзамен з спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія)	1,5		3
Загальний обсяг		1,5		
Загальний обсяг обов'язкових компонент		67,5		
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				
ВПП-1	Дисципліна з каталогу	4,5	залік	2
ВПП-2	Дисципліна з каталогу	4,5	залік	2
ВПП-3	Дисципліна з каталогу	4,5	залік	3
ВПП-4	Дисципліна з каталогу	4,5	залік	3
ВПП-5	Дисципліна з каталогу	4,5	залік	3
Загальний обсяг вибіркових компонент		22,5		
Загальний обсяг кредитів освітньо-професійної програми		90		

2.2. Структурно-логічна схема ОПП «Середня освіта (Географія)»

2.4. Логічна послідовність компонент ОПП за семестрами

Шифр	Компоненти освітньо-професійної програми
1 семестр	
ОК ПП 1	Філософія наукового пізнання (англійською мовою)
ОК ПП 3	Історія та методологія географічної науки
ОК ПП 4	Проблеми соціально-економічного розвитку регіонів світу
ОК ПП 5	Загальні фізико-географічні закономірності географічної оболонки Землі
ОК ПП 6	Методика розв'язання географічних задач
ОК ПП 7	Туризмознавство
ОК ПП 9	Організація краєзнавчо-туристичної роботи в закладах освіти
ОК ПП10	Практикум з дистанційного зондування Землі
ОК ПП 11	Практикум "Сучасні освітні технології у викладанні географії"
2 семестр	
ОК ПП 2	Політична географія (англійською мовою)
ОК ПП 8	Педагогіка та методика викладання географічних дисциплін у ЗВО
ОК ПП 9	Організація краєзнавчо-туристичної роботи в закладах освіти
ОК ПРП 1	Навчальна практика-тренінг "Засоби дистанційної освіти"
ОК ПРП 2	Виробнича практика в закладах загальної середньої освіти
ОК ПРП 4	Навчальна практика з туристичного краєзнавства
ОК ПРП 5	Науково-дослідницька практика
ВПП 1	Дисципліна з каталогу
ВПП 2	Дисципліна з каталогу
3 семестр	
ОК ПРП 3	Виробнича практика в закладах вищої освіти
ОК ПРП 4	Навчальна практика з туристичного краєзнавства
ОК ПРП 5	Науково-дослідницька практика
ВПП 3	Дисципліна з каталогу
ВПП 4	Дисципліна з каталогу
ВПП 5	Дисципліна з каталогу
А 1	Захист кваліфікаційної роботи/Кваліфікаційний екзамен з спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія)

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти та процедура присвоєння професійної кваліфікації «Вчитель-магістр зі спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності Географія. Викладач закладу вищої освіти/ 7 рівень НРК»

Процедури здобуття і присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) визначена в «Положення про порядок присвоєння професійних кваліфікацій в Центральнотуркменському державному університеті імені Володимира Винниченка»

https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/3_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84_%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_31_03_2025.pdf

Умови, за яких присвоюються професійна(і) кваліфікація(ї):

– повне виконання вимог освітньої програми «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» та індивідуального навчального плану здобувачем вищої освіти, що передбачає проходження теоретичного навчання, відповідно до вимог освітньої програми, проведення оцінювання за окремими освітніми компонентами, завдяки чому студенти здобувають необхідні для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) ***«Вчитель-магістр зі спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності Географія. Викладач закладу вищої освіти»*** компетентності та досягають відповідних програмних результатів навчання;

– успішне проходження здобувачем вищої освіти практичної підготовки у відповідних обсягах в реальних умовах професійної діяльності, що закріплює та поглиблює засвоєння ними набутих компетентностей і результатів навчання, відповідно до цілей освітньої програми та валідних відповідним професійним стандартам. Студент повинен пройти навчальні та виробничі практики з виконанням завдань, розроблених відповідно до трудових функцій професійних стандартів "Вчитель закладу загальної середньої освіти" та "Викладач закладу вищої освіти";

– атестація (підсумкове оцінювання) повноти набутих особою компетентностей і досягнутих програмних результатів навчання на відповідність узгодженим з певним професійним стандартом вимогам освітньої програми), за результатами якої встановлюється відповідність сформованих компетентностей вимогам освітньої програми з урахуванням відповідних професійних стандартів.

Програма атестації повною мірою охоплює всі цілі освітньої програми, без досягнення яких неможливе присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), має обґрунтований порядок і критерії оцінювання результатів навчання, вчасно оприлюднені та доступні для здобувачів.

До атестації допускаються здобувачі освіти, які повністю завершили засвоєння змісту освітньої програми, виконали всі вимоги індивідуального навчального плану, пройшли практичну підготовку у встановленому освітньою програмою обсязі.

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» проводиться у формі

кваліфікаційного екзамену або захисту кваліфікаційної роботи зі спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія). Для проведення атестації здобувачів освіти створюється екзаменаційна комісія, що діє відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Центральнотуркменському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Тематика роботи передбачає проведення аналізу та прикладне дослідження проблем теорії та методики навчання географії, географії та краєзнавчо-туристичної роботи на рівнях загальної середньої та вищої освіти. Обсяг, структура та вимоги до процедури написання й захист роботи встановлюються закладом вищої освіти відповідно до «Положення про кваліфікаційні роботи в Центральнотуркменському державному університеті імені В. Винниченка».

Кваліфікаційна робота перевіряється на академічний плагіат згідно з процедурою, зазначеною у «Положення про академічну свободу та академічну доброчесність у Центральнотуркменському державному університеті імені Володимира Винниченка».

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється відкрито і публічно згідно з «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральнотуркменському державному університеті імені Володимира Винниченка».

– прийняття Екзаменаційною комісією рішення про присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) та внесення відповідної інформації у диплом про вищу освіту.

Результати атестації є підставою для присвоєння або відмови у присвоєнні професійної(их) кваліфікації(й). Рішення комісії фіксується в протоколах екзаменаційної комісії. Професійна(і) кваліфікація(ї), присвоєна(і) Університетом, зазначається в документі про вищу освіту.

За умови позитивної оцінки результатів атестації, Університет на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму за другим (магістерським) рівнем освіти галузі знань А Освіта, спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія), професійну кваліфікацію *«Вчитель-магістр зі спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності Географія. Викладач закладу вищої освіти/ 7 рівень НРК»*

4. Опис освітньо-професійної програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК7, ЗК9, ФК3, ФК17	ПРН2, ПРН9, ПРН11, ПРН12, ПРН19	Філософія наукового пізнання (англійською мовою)
ІК, ЗК2, ЗК3, ЗК7, ЗК8, ФК1, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК17	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН12, ПРН19	Політична географія (англійською мовою)
ІК, ЗК1, ЗК2, ФК1, ФК4, ФК5, ФК12, ФК17	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН15, ПРН19	Історія та методологія географічної науки
ІК, ЗК2, ЗК6, ЗК8, ФК1, ФК4, ФК6, ФК7, ФК17	ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН5, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН19	Проблеми соціально-економічного розвитку регіонів світу
ІК, ЗК2, ЗК6, ФК1, ФК4, ФК9, ФК10, ФК17	ПРН1, ПРН2, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН14, ПРН19	Загальні фізико-географічні закономірності географічної оболонки Землі
ІК, ЗК2, ФК1, ФК4, ФК9, ФК10, ФК12, ФК17	ПРН1, ПРН2, ПРН7, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН14, ПРН15, ПРН19	Методика розв'язання географічних задач
ІК, ЗК7, ЗК8, ФК1, ФК4, ФК8, ФК17	ПРН1, ПРН2, ПРН6, ПРН10, ПРН12, ПРН19	Туризмознавство
ІК, ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ФК1, ФК3, ФК4, ФК12, ФК15, ФК16, ФК17, ФК18	ПРН1, ПРН2, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19	Педагогіка та методика викладання географічних дисциплін у ЗВО
ІК, ЗК1, ЗК4, ЗК6, ЗК8, ФК1, ФК4, ФК8, ФК11, ФК12, ФК14, ФК16, ФК17, ФК18	ПРН1, ПРН2, ПРН6, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН12, ПРН16, ПРН18, ПРН19	Організація краєзнавчо-туристичної роботи в закладах освіти
ІК, ЗК1, ЗК3, ЗК7, ФК2, ФК12	ПРН2, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН13	Навчальна практика-тренінг "Засоби дистанційної освіти"
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ФК2, ФК4, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК15, ФК18	ПРН1, ПРН2, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН13, ПРН16, ПРН17	Виробнича практика в закладах загальної середньої освіти
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ФК2, ФК3, ФК11, ФК12, ФК13, ФК15, ФК18	ПРН1, ПРН2, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН16, ПРН17	Виробнича практика в закладах вищої освіти
ІК, ЗК3, ФК2, ФК4, ФК11, ФК14	ПРН1, ПРН8, ПРН9, ПРН13	Навчальна практика з туристичного краєзнавства
ІК, ЗК1, ЗК3, ФК12	ПРН2, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН13	Практикум з дистанційного зондування Землі
ІК, ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ФК2, ФК4, ФК11,	ПРН1, ПРН2, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН13	Практикум «Сучасні освітні технології у викладанні

ФК12, ФК13		географії»
ІК, ЗК3, ЗК5, ЗК9, ФК2, ФК3, ФК12, ФК16, ФК17	ПРН2, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН18, ПРН19	Науково-дослідницька практика

Пояснювальна записка

Таблиця 1. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей /результатів навчання дескрипторам НРК (за 7-м рівнем, магістерським)

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Спеціалізовані і концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень. Зн2 Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	Уміння/навички Ум1 Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур. Ум2 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах. Ум3 Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	Комунікація К1 Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Відповідальність і автономія АВ1 Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. АВ2 Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів. АВ3 Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.
Загальні компетентності				
ЗК1. Здатність набувати спеціалізовані концептуальні знання у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної	Зн1	Ум1		

діяльності.				
ЗК2. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу; здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.	Зн2	Ум1		
ЗК3. Здатність до провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності, проведення науково-педагогічних досліджень, прогнозування та презентування їх результатів; розробки, презентування освітніх проєктів та управління ними.	Зн1	Ум1, Ум2	К1	АВ2
ЗК4. Здатність до особистісного і професійного розвитку, навчання впродовж життя, моніторингу власної педагогічної діяльності і визначення індивідуальних професійних потреб, умов та ресурсів професійного розвитку.	Зн2	Ум1		АВ3
ЗК5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси у професійній діяльності, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		Ум1		АВ3
ЗК6. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях, планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт; виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати ефективні рішення у професійній діяльності, мотивувати людей до досягнення спільної мети, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації.	Зн2	Ум3		АВ1
ЗК7. Здатність працювати в	Зн2	Ум2	К1	АВ2

міжнародному контексті та в глобальному інформаційному середовищі за професією, володіння основами медіаграмотності.				
ЗК8. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи; здатність до комунікації та міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність), толерантне ставлення та повага до культурної різноманітності.		Ум2	К1	AB2
ЗК9. Визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної доброчесності, а також професійних кодексів поведінки.		Ум3		AB2
Фахові компетентності				
ФК1. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні, краєзнавчо-туристичні знання та навички, орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі з метою розширення й актуалізації географічних і психолого-педагогічних знань.	Зн1			AB3
ФК2. Здатність використовувати сучасні освітні, інформаційно-комунікаційні та геоінформаційні технології в процесі навчання географії, організації краєзнавчо-туристичної роботи та при вирішенні експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.		Ум1		AB1
ФК3. Здатність здійснювати самостійно та організовувати дослідницьку діяльність здобувачів освіти з		Ум1		AB1

використанням сучасних методів і технологій, прикладних географічних та краєзнавчо-туристичних досліджень природних і суспільних явищ та процесів, адаптованих під конкретні умови освітньої діяльності, узагальнювати отримані результати, презентувати їх.				
ФК4. Здатність до поглиблення знань і вдосконалення предметної області природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії, організації краєзнавчо-туристичної діяльності, що включають новітні наукові здобутки у сфері професійної педагогічної діяльності, є основою для оригінального мислення, проведення досліджень та критичного осмислення професійних проблем.	Зн1, Зн2	Ум1		
ФК5. Здатність пояснювати особливості розвитку географічної науки на різних часових та змістовних рівнях, етапах; встановлювати закономірності розвитку географії; застосовувати різні методи географічних досліджень відповідно до основних парадигм в географії; розкривати прояви географічних законів і закономірностей	Зн1	Ум1		
ФК6. Здатність пояснювати устрій сучасної світосистеми, суперечливі та проблемні питання політичної карти світу; встановлювати передумови виникнення та прогнозувати наслідки міждержавних конфліктів, територіальних спорів, проявів сепаратизму у регіонах та країнах світу.	Зн1	Ум2		
ФК7. Здатність аналізувати	Зн1	Ум2		

сучасні проблеми соціально-економічного розвитку країн та регіонів світу, виявляти їх причини та закономірності географічного поширення, порівнювати особливості проявів демографічних, соціальних, економічних, політичних, екологічних проблем в різних типах країн, прогнозувати можливі наслідки та пропонувати шляхи їх вирішення.				
ФК8. Здатність визначати основні фактори та умови розвитку туризму; характеризувати основні види туризму, складові туристичної індустрії; застосовувати знання з туризмознавства у професійній діяльності при організації краєзнавчо-туристичної та екскурсійної роботи.	Зн1	Ум3		АВ1
ФК9. Здатність розв'язувати географічні задачі та вправи, користуватися топографічними та географічними картами як джерелом інформації, аналізувати та інтерпретувати географічні дані, визначати взаємозв'язки між різними географічними фактами та пропонувати шляхи вирішення географічних проблем.	Зн2	Ум2		
ФК10. Здатність встановлювати та розкривати закономірності розвитку, функціонування та еволюції географічної оболонки Землі, ритмічні явища у географічній оболонці, зональних та а зональних проявів, полярної асиметрії тощо.	Зн1	Ум1		
ФК11. Здатність розв'язувати задачі у професійній діяльності з методики профільного навчання географії, організації краєзнавчо-туристичної роботи та позакласної роботи, спрямовані на формування у здобувачів освіти ключових і		Ум1, Ум3	К1	АВ1

предметних географічних компетентностей, наскрізних умінь, фахового світогляду.				
ФК12. Здатність до здобуття спеціалізованих умінь та навичок вирішення проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, організації краєзнавчо-туристичної роботи, які необхідні для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.		Ум1, Ум2		
ФК13. Здатність моделювати зміст навчання географії в старшій (профільній) та вищій школі, добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів і студентів; розвивати у них критичне мислення.		Ум1		АВ1, АВ2
ФК14. Здатність до організації та проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти географічного, краєзнавчого, туристського спрямування.		Ум1	К1	АВ1
ФК15. Здатність здійснювати педагогічну діяльність у закладах загальної середньої та вищої освіти; планувати та організовувати процес навчання географії, організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів і студентів, прогнозувати результати освітнього процесу, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.		Ум1	К1	АВ1, АВ2
ФК16. Здатність обґрунтувати, спланувати та виконати дослідницький/творчий проєкт з географії чи методики навчання географії та презентувати його результати.		Ум1	К1	АВ1

ФК17. Здатність формувати в учнів/студентів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у професійній діяльності вчителя/викладача географії.		Ум3		AB2
ФК18. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу з географії, уміння організувати комунікацію, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище в закладі загальної середньої та вищої освіти.			K1	AB1

Таблиця 2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компетентностями

[illegible]

ФК9														+				
ФК10	+	+					+											
ФК11								+		+								
ФК12											+							
ФК13										+				+		+		
ФК14								+	+									
ФК15								+		+			+		+		+	
ФК16																	+	
ФК17																		+
ФК18															+			

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних компетентностей (ЗК; ФК) обов'язковим компонентам (ОК ПП, ОК ПРП, ОК ДП) освітньо-професійної програми

	ОК ПП 1	ОК ПП 2	ОК ПП 3	ОК ПП 4	ОК ПП 5	ОК ПП 6	ОК ПП 7	ОК ПП 8	ОК ПП 9	ОК ПП 10	ОК ПП 11	ОК ПР П 1	ОК ПР П 2	ОК ПР П 3	ОК ПР П 4	ОК ПР П 5	ОК ПР П 6
ЗК1	+		+					+	+	+	+	+	+	+			
ЗК2	+	+	+	+	+	+							+	+			
ЗК3	+	+						+		+	+	+			+	+	
ЗК4								+	+		+		+	+			
ЗК5								+			+		+	+		+	
ЗК6				+	+			+	+		+		+	+			
ЗК7	+	+					+					+					
ЗК8		+		+			+	+	+		+		+	+			
ЗК9	+							+								+	
ФК1		+	+	+	+	+	+	+	+								
ФК2										+	+	+	+	+	+	+	
ФК3	+							+						+		+	
ФК4		+	+	+	+	+	+	+	+		+		+		+		
ФК5		+	+														
ФК6		+		+													
ФК7		+		+													
ФК8							+		+								

ПРН 16								+	+					+	+		
ПРН17								+						+	+		
ПРН 18								+	+								+
ПРН 19	+	+	+	+	+	+	+	+	+								+

7. Урахування вимог професійних стандартів

Професійного стандарту за професіями “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225.

У спеціальних (фахових, предметних) компетентностях освітньої програми враховано професійні компетентності вчителя закладу загальної середньої освіти Професійного стандарту, з-поміж яких такі:

A2.1. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов’язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти

A2.2. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей.

A2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.

A3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

A3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси.

A.3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

B1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан.

B2.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

B1.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

B2.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.

Г1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу.

Г1.2. Здатність планувати освітній процес.

Г2.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

Д1.3. Здатність до інноваційної діяльності.

Професійний стандарт “Викладач закладу вищої освіти”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.10.2024 № 1466.

У спеціальних (фахових, предметних) компетентностях освітньої програми враховано професійні компетентності викладача закладу вищої освіти Професійного стандарту, з-поміж яких такі:

A 1. Здатність планувати і проводити навчальні заняття

A2. Здатність консультувати здобувачів ВО

B1. Здатність проектувати оцінювання результатів навчання

B2. Здатність оцінювати результати навчання

B1. Здатність розробляти та удосконалювати ЗМІСТ освітніх компонентів

- В2. Здатність розробляти та удосконалювати навчально-методичні матеріали
Д1. Здатність обґрунтовувати та планувати проект
Д2. Здатність виконувати проект
Д3. Здатність оприлюднювати результати проекту

8. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти (далі – ВЗЯВО) включає в себе: Стратегію ЦДУ ім. В. Винниченка та процедури забезпечення якості освіти; механізми забезпечення академічної доброчесності, які покликані запобігти плагіату, фальсифікації результатів наукових досліджень та іншим порушенням академічної доброчесності; моніторинг та оцінювання якості освіти, яка дозволяє збирати інформацію про якість освіти та використовувати її для прийняття управлінських рішень; менеджмент якості, який забезпечує ефективне функціонування ВЗЯВО, що ґрунтується на залученні всіх учасників університетської спільноти до процесу постійного вдосконалення якості з використанням різноманітних інструментів та методів, з-поміж яких такі: стратегічне планування; моніторинг та оцінювання; вирішення проблем; командна робота; навчання та розвиток; участь усіх зацікавлених сторін (викладачів, здобувачів освіти, роботодавців, представників громадськості, академічної спільноти).

ВЗЯВО в ЦДУ ім. В. Винниченка здійснюється відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднене на сайті університету за адресою: <http://surl.li/klzoa>

Це Положення відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG 2015), статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (2014) та статті 41 Закону України «Про освіту» (2020), постанові КМУ № 1187 від 30.12.2015 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (2021), Статуту Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, Положенню про організацію освітнього процесу Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. ВЗЯВО охоплює керівників та підрозділів та ґрунтується на 10 процедурах, пов'язаних з моніторингом, періодичним переглядом навчальних планів, програм і контрольних заходів, формуванням якісного контингенту здобувачів вищої освіти, оцінюванням результатів навчання, посиленням практичної підготовки, забезпеченням якості кадрового складу, відповідного ресурсного забезпечення, удосконаленням інформаційної системи управління та Е-навчання, забезпеченням академічної доброчесності, публічності інформації щодо діяльності ЦДУ ім. В. Винниченка, участю в рейтингових дослідженнях різних рівнів тощо.

Таким чином, за вищевказаним ВЗЯВО містить усі необхідні складові, а саме: 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;

2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів

9. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

Офіційні документи:

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Класифікатор професій ДК 003:2010 (із змінами і доп., внесеними наказом Міністерства економіки України від 25.10.2021 № 810).
4. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf>
5. Наказ МОН України від 01.06.2016 за № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-01/5555/nmon_600.zip
6. Наказ МОН України від 31.05.2016 за №506 «Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціалізацій) в системі підготовки педагогічних кадрів. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
7. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n10>
8. Положення про освітні програми в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка. Кропивницький: ІВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. 43 с. URL: https://www.cusu.edu.ua/images/files-2023/%D0%92%D0%97%D0%AF%D0%9E/poloj_osv-progr_CUSU.pdf
9. Професійний стандарт "Вчитель закладу загальної середньої освіти", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225; URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
10. Професійний стандарт "Викладач закладу вищої освіти", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.10.2024 № 1466. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vykkladach-zakladu-vyshchoi-osvity1466>

Додаткові джерела:

1. Європейська кредитна трансферно-накопичувана система 2015 р. Довідник користувача (переклад українською мовою). URL: <http://surl.li/onpnn>
2. Проект стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 «Середня освіта» на другому (магістерському) рівні вищої освіти. URL: <http://surl.li/gohag>
3. The UK Quality Code for Higher Education, Subject Benchmark Statements. URL: <http://surl.li/ptezv>
4. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning. Режим доступу: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-efq/files/brochexp_en.pdf
5. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. URL: <https://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>

10. Прикінцеві положення

Освітня програма містить вимоги до підготовки магістрів за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметною спеціальністю А4.07 Середня освіта (Географія) галузі знань А Освіта стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня магістра;
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою, та результатів їхнього навчання;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій та враховуються вимоги професійних стандартів для присвоєння професійної кваліфікації вчителя ЗЗСО та викладача ЗВО.

Розробники ОП самостійно визначили перелік дисциплін, практик та інших освітніх компонентів, необхідних для набуття передбачених ОП компетентностей та результатів навчання.

Розробники ОП під час формування ОП самостійно встановили вимоги до компетентностей і результатів навчання в контексті професійної діяльності вчителя природничих наук, фізики, хімії, біології закладу загальної середньої освіти, викладача інтегрованих навчальних курсів природничої галузі закладу вищої освіти.

Розробники ОП використовують власні формулювання спеціальних (фахових, предметних) компетентностей і результатів навчання, враховуючи вимоги професійних стандартів до професійних компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти та викладача закладу вищої освіти .

Розробники ОП самостійно визначили форми атестації здобувачів вищої освіти.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота
спеціальності А4 Середня освіта
предметної спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія)
галузі знань А Освіта
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Підготовка висококваліфікованих педагогічних працівників є важливою передумовою успішної реалізації концепції Нової української школи. Вчителі нової генерації повинні дотримуватися принципів дитиноцентризму, працювати у партнерстві з іншими учасниками освітнього процесу, формувати в учнів компетентності, які дозволять їм реалізувати власні здібності, вчитися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх тощо. Підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійними програмами в галузі освіти має бути спрямована на формування необхідних для виконання функцій вчителя НУШ фахових компетентностей, які дозволять випускникам ефективно виконувати професійні обов'язки на засадах компетентісного та діяльнісного підходів до організації освітнього процесу.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота», яка реалізується у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, зорієнтована на підготовку професіоналів, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми в освітній діяльності з географії, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, готових опановувати і запроваджувати сучасні методики та технології навчання географії в системі загальної середньої освіти та вищої освіти, здійснювати організацію та управління краєзнавчо-туристичною діяльністю здобувачів освіти.

Визначені в освітній програмі інтегральна, загальні та фахові компетентності враховують вимоги оновлених професійних стандартів за професіями «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225) та «Викладач закладу вищої освіти» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.10.2024 № 1466) та відповідають дескрипторам НРК. Фахові компетентності повною мірою забезпечують визначені програмні результати навчання.

В освітній програмі представлено перелік обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів. В складі обов'язкових компонентів представлені дисципліни професійної підготовки та практична підготовка. Дисципліни професійної підготовки розкривають сучасні теоретичні засади географії, її історію та методологію, психолого-педагогічні та методичні аспекти навчання географії та організації краєзнавчо-туристичної роботи у закладах загальної середньої та вищої освіти. Слід зазначити, що в нормативній частині досить збалансовано поєднані географічні та методичні дисципліни. Беззаперечною перевагою даної освітньої програми є доволі значний обсяг практичної підготовки, яка включає три навчальні та дві виробничі практики та здатна забезпечити високий фаховий рівень випускників, а також їх готовність.

Дод. № 76/04-21
Від 14.05.25р.

до вирішення завдань і проблемних ситуацій у професійній діяльності. Вибіркові дисципліни становлять 25 % обсягу освітньої програми, що відповідає визначеним нормам. Загалом, перелік освітніх компонентів в ОП досить продуманий, збалансований, дозволяє повною мірою сформувати всі передбачені освітньою програмою фахові компетентності та досягти програмних результатів навчання. Зміст ОП включає всі необхідні дисципліни та забезпечує необхідний рівень теоретичної та практичної підготовки, який дозволить здобувачам в майбутньому виконувати професійні обов'язки. А вибіркові компоненти ОП дають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію студента.

В ОП чітко прописано процедура атестації здобувачів вищої освіти та присвоєння ним професійної кваліфікації.

До складу робочої групи ОП окрім науково-педагогічних працівників ЦДУ ім. В. Винниченка включено також представників роботодавців, стейкхолдерів та студентського самоврядування, що дозволяє зробити висновок про її широке обговорення.

Отже, освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія) та красзнавчо-туристична робота» розроблена згідно чинних вимог та дозволяє провадити освітню діяльність із підготовки магістрів за спеціальністю А4.07 Середня освіта (Географія) з метою забезпечення потреб ринку освітніх послуг.

Рецензент –

доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри геоматики, землеустрою
та планування територій Полтавського
державного аграрного університету

С. М. Шевчук

ЗАВІРЯЮ
Заступник начальника відділу кадрів
Полтавського державного аграрного
університету
Олена ПІХУЛЯ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму другого магістерського рівня
«Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота»

Професійна кваліфікація – Вчитель-магістр за предметною спеціальністю
Географія. Викладач закладу вищої освіти

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» є своєчасною відповіддю на зростаючий суспільний запит щодо формування у молоді глибокого розуміння географічної картини України, її природної, історичної та культурної унікальності. У фокусі програми – підготовка фахівців, які не лише викладають географію, а й здатні розвивати краєзнавчо-туристичну діяльність як важливу складову виховання, національної ідентичності й активного громадянства в умовах Нової української школи.

Програма вдало поєднує теоретичну і практичну підготовку фахівців географів як майбутніх вчителів, так і організаторів туристичних проєктів, розробників маршрутів, керівників гуртків, екскурсководів. Зміст дисциплін орієнтований на розвиток практичних навичок проведення польових досліджень, туристичних змагань, екскурсій, створення краєзнавчих карт і цифрових маршрутів.

Актуальність даної програми обумовлюється такими чинниками як посиленням значення регіонального та локального патріотизму в умовах війни та повоєнної відбудови; зростанням ролі внутрішнього туризму як інструменту освіти та економічного розвитку громад; потребою у фахівцях, здатних працювати на перетині освіти, культури, історії та геоінформатики; орієнтацією НУШ на діяльнісний підхід та інтеграцію навчального змісту.

В освітній програмі пропоную впроваджувати такі інноваційні підходи до розвитку краєзнавчо-туристичної складової як застосування геоінформаційних

Роз. N 77/04-21
Львів 14.05.25р.

технологій (ГІС) у краєзнавчо-туристичному блоці дисциплін, зокрема впровадження модулів із створення цифрових мап, туристичних маршрутів, віртуальних екскурсій тощо.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» є актуальною та глибоко змістовною. Її реалізація забезпечує підготовку педагогів нового покоління – мотивованих, мобільних, відкритих до міждисциплінарної співпраці та здатних реалізовувати краєзнавчо-туристичну діяльність на високому професійному рівні. Програма відповідає сучасним вимогам і сприяє формуванню національно свідомої особистості через пізнання рідного краю.

Рецензент:

Директор комунального закладу

«Кіровоградського обласного центру

туризму, краєзнавства

та екскурсій учнівської молоді»

Андрій Лісота

ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія)
галузі знань А Освіта

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» має чітку мету підготовки висококваліфікованих професіоналів, здатних ефективно працювати в закладах загальної середньої освіти, установах туристично-краєзнавчого спрямування та інших структурах. Підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» у ЦДУ ім. В. Винниченка здійснюється на засадах компетентнісного підходу та з присвоєнням професійної кваліфікації *“Вчитель-магістр за предметною спеціальністю Географія. Викладач закладу вищої освіти”*.

Програма вирізняється сучасною структурою, інтеграцією фахових дисциплін із практичними компонентами, акцентом на формуванні предметних, методичних і дослідницьких компетентностей. Варто відзначити наявність курсів, спрямованих на розвиток краєзнавчих навичок, вивчення природної та культурної спадщини регіонів України, а також дисциплін, що стосуються педагогіки та методики навчання географії.

Важливою перевагою програми є поєднання теоретичної підготовки з практичним досвідом, який студенти здобувають під час виробничої та краєзнавчо-туристичної практики. Це сприяє формуванню конкурентоспроможного фахівця, готового до викликів сучасного освітнього середовища.

Випускники освітньої програми демонструють високий рівень професійної підготовки, здатність до критичного мислення, творчого підходу до навчального процесу, а також активну позицію щодо збереження та популяризації природно-географічної спадщини України.

Загалом, програма відповідає сучасним освітнім стандартам, потребам ринку праці та сприяє всебічному розвитку майбутніх педагогів-географів і фахівців у сфері краєзнавчо-туристичної діяльності.

Структурно-логічна схема освітньої програми спрямована на системну підготовку фахівців. Навчальні дисципліни вивчаються послідовно та у логічному взаємозв'язку. В освітньо-професійній програмі у відповідності до змісту та завдань освітньої діяльності визначені компетентності та програмні результати навчання.

Директор,
Комунальний заклад «Великобаликівська
гімназія
Кропивницької міської ради»

БАЗЕКО І.М.

*Ба. N 78/04-21
14.05.25р.*

**ВІДГУК
НА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ**

«Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

предметна спеціальність: А4.07 Середня освіта (Географія)

галузі знань А Освіта

Підготовку вчителів-магістрів за предметною спеціальністю Географія та викладачів закладу вищої освіти у нашому регіоні здійснює ЦДУ ім. В. Винниченка за освітньою програмою «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота».

Проаналізувавши освітньо-професійну програму «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти, хочу відзначити її актуальність та відповідність сучасним вимогам ринку праці та освітнього простору України. Представлена програма спрямована на підготовку кваліфікованих професіоналів у галузі географічної освіти з поглибленими знаннями у сфері краєзнавства та туризму, що є надзвичайно актуальним.

Структура та зміст освітньо-професійної програми відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій та стандартам вищої освіти. Програма включає логічно пов'язані освітні компоненти, що забезпечують досягнення програмних результатів навчання. Варто відзначити збалансоване поєднання обов'язкових та вибіркових компонентів, що дозволяє здобувачам освіти формувати індивідуальну освітню траєкторію відповідно до їхніх професійних інтересів. Програмні компетентності чітко сформульовані та охоплюють важливі аспекти професійної діяльності випускників, включаючи: глибокі теоретичні знання з географії; методичну підготовку для викладання географічних дисциплін; практичні навички організації краєзнавчої та туристичної роботи; дослідницькі компетентності для наукового аналізу географічних явищ і процесів; управлінські та комунікативні навички для ефективної педагогічної діяльності.

Особливої уваги заслуговує практична складова програми, яка передбачає проходження різних видів практики (педагогічної, науково-дослідної, краєзнавчо-туристичної), що сприятиме формуванню професійних умінь та навичок здобувачів освіти в реальних умовах. Програма також враховує актуальні тенденції розвитку географічної науки, педагогіки та освітніх технологій, включаючи інноваційні підходи до викладання географії, використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі, методики краєзнавчо-туристичної роботи. Важливим елементом програми є її орієнтація на формування у здобувачів освіти soft skills, необхідних для успішної професійної діяльності: критичного мислення, творчого підходу до вирішення проблем, лідерських якостей, здатності до командної роботи та ефективної комунікації.

Кадрове забезпечення освітньо-професійної програми представлено висококваліфікованими фахівцями з відповідними науковими ступенями та вченими званнями, які мають значний досвід науково-педагогічної діяльності та публікації у фахових виданнях. Матеріально-технічна база та інформаційне-

Вх. 11.09/04-21
Рг 11.08.21

забезпечення відповідають вимогам для якісної підготовки магістрів за даною освітньою програмою.

Водночас, вважаю за доцільне рекомендувати розширити міжнародну співпрацю у контексті програми академічної мобільності студентів та викладачів.

В цілому, освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти є якісною, комплексною та перспективною, і може бути рекомендована до впровадження у освітній процес закладу вищої освіти.

Директор

Комунального закладу
"Ліцей "Центральний"
Кропивницької міської ради"

Р.

С.О. ПАВЛЕНКО